

Ein Interview mit Bischof Bär ...

..., einem Neffen von Löwensteins erster Gattin.

Seitdem er in Rotterdam emeritiert wurde, lebt er im Benediktinerkloster Chevetogne in Belgien."

Mgr. Bär over Johanna Zegers de Beil in Chevetogne op 28 september 2009

Ronald Bär werd geboren op 29 juli 1928 in Manado en verbleef tijdens de oorlog, gescheiden van zijn ouders, in een jongenskamp.

Van voor de oorlog herinnert hij zich weinig van zijn "tante", die in feite geen zuster van zijn moeder was, maar een tante "uit een zijlijn". Hoewel ook in Nederlands-Indië geboren, verbleef zij al lang in Nederland. Toch zou het kunnen dat ze o.a. door haar vroege verblijf in het buitenland niet zo goed geïntegreerd was in het Nederlandse muziekleven als haar "peers" en zodoende niet tot de absolute top is kunnen opklimmen, ook omdat ze wars was van intriges en arrivisme, zo meent haar neef.

Het meest heeft hij haar gefrequenteerd in 1948, op z'n 20 dus. Hij herinnert zich dat er toen min of meer vriendschappelijke contacten waren tussen haar en Romana Bäckmann in Antwerpen, de weduwe van haar tweede echtgenoot Arthur Löwenstein (1890-1939), van wie ze in 1938 scheidde. Over haar eerste man, de zanger Ben de Bruijn (1877-1929) was in de familie veel goeds te horen. Van hem was ze gescheiden (of hij van haar) en op 12 september 1922 hertrouwd met Löwenstein, die toen ook aan een tweede huwelijk toe was.

Johanna heeft de stem van haar neef helpen "zetten" (pose de la voix), wat hem goed van pas gekomen is in de liturgie. Evenals zijn tante oorspronkelijk Nederlands Hervormd, bekeerde hij zich tot het Rooms katholicisme en trad in bij de Benedictijnen van Chevetogne in 1953 met als kloosternaam "Philippe".

Als hij op bezoek was bij haar en zij les gaf in een half afgescheiden kamer kon hij haar vaak horen zeggen: "ik hoor geen adem!", want een kernpunt van haar techniek was "alles open zetten". Soms

gebeurde het dat iemand met een interessante spreekstem haar opviel en ze die spontaan aantrok van "mevrouw, weet u wel dat een prachtige zangstem zou kunnen ontwikkelen?" Het probleem was dan echter wel eens dat zo iemand geen talent had voor vreemde talen, zodat haar Wagnerstem beperkt bleef tot mooie klank, en ze helaas geen professionele toekomst had. Zelf had Johanna een duidelijke voorkeur voor Wagner.

Mgr.Bär denkt dat haar relatieve onbekendheid te maken heeft met het feit dat ze behalve Jeanette van Dijk geen topzangers opgeleid heeft. Ze had wel tal van leuke leerlingen, die haar steeds "Zegers" noemden (nooit "Löwenstein"), en organiseerde avonden met hen in de Oude Dierentuin. In de familie bestond voor haar de bijnaam "den Hoj", een omkering van JOHanna.

In haar glorie tijd werd ze ook befaamd in Berlijn met Javaanse liederen, de zgn. Pantoengs of wijliederen.

In een latere periode heeft hij haar vaak bezocht vanuit de luchtmachtbasis Iepenburg bij Den Haag, toen hij aalmoezenier van de luchtmacht was. Ze gingen toen eens samen naar een film waarin muziek een grote rol speelde, misschien een film over Beethoven of zo, waarut ze echter geërgerd wegliep omdat de muziek zo slecht was.

Ze woonde toen op de Amsterdamse Veerkade, nadien in de Nieuwe Molstraat 2C in Den Haag, waar ze overleed op 13 oktober 1977, 92 jaar oud. Toen er voordien pogingen ondernomen werden om haar te doen verhuizen naar een instelling en iemand lucht gaf aan het voornemen om al haar documentatie dan meteen op te ruimen, had ze zich daartegen hardnekkig verzet.

In zijn missaal draagt bisschop Bär steeds 2 knipsels mee over de dood van zijn tante:

(1) vanwege de familie: G.A.Bär-de Ruyter, E.Zegers de Beijl, (3) J.S.v.Boven-Nienhuys Ruys;

(2) vanwege de leerlingen: Nico Klop; Albarta de Groot; Lennert de Miranda. .

Ze overleed op 13 oktober 1977. Hij ging voor bij de uitvaart. Ze rust in het Barbarakerkhof.

Mgr.Bär hoopt me nog in contact te kunnen brengen met Ir. Klop, die rond de 70 zou zijn, en in Alphen a/d Rijn woonde. Ook de naam van de arts René Slot zegt hem nog wel wat.

De bisschop lijkt me gezegend met een goed geheugen, en sommige gegevens kan ik bevestigen vanuit andere bronnen, bv. het goede contact tussen Johanna en mw.Löwenstein-Bäckman, dat ook

blijkt uit correspondentie in het Letterenhuis te Antwerpen van de zanger Simon ("Siem") van Trirum omtrent zijn debuut bij de opera in Antwerpen in 1954, waarvoor hij "La Traviata" in Nederlandse vertaling nodig heeft. Romana Bäckman schrijft hem dan: "In antwoord op uw vraag kan ik spijtig genoeg de Nederlandse vertaling van de door u gevraagde opera niet bemachtigen (Mevr.Zegers echter zal misschien wel de een of andere aria eruit in Nederlandse versie bezitten)."

Joris Duytschaever
E.Casteleinstraat 28
BE-2020 Antwerpen
32-(0)476 289461

Nadat ik deze tekst voorgelegd heb aan Mgr.Bär, mag hij vrij circuleren.